

## Hvordan påvirker internationalt arbejde dagligdagen i Danmarks Statistik?

**Klaus Balslev Pedersen**

*kbp@dst.dk*

*Danmarks Statistik*

*International rådgivning*

**Abstract:** Dette papir handler om en del af Danmarks Statistiks internationale arbejde, nemlig International Rådgivning (IR) og hvordan det påvirker det daglige arbejde i Danmarks Statistik. Først beskrives, hvordan arbejdet foregår og hvem, der laver det. Dernæst analyseres Danmarks Statistiks udbytte af dette arbejde. Konklusionen er at International Rådgivning skal hvile i sig selv økonomisk, men der er mange fordele for Danmarks Statistik ved at deltage i arbejdet. Øget viden om egne og andres systemer er en af de vigtigste grunde. Et større netværk er også et resultat af dette arbejde. De enkelte medarbejdere udvikler sig også personligt idet de sprog og kulturel forståelse forbedres. Papiret afsluttes med et bud på fremtiden for International Rådgivning.

### 1. Hvordan arbejder Danmarks Statistik internationalt?

*Danmarks Statistiks  
internationale arbejde*

I Danmarks Statistik skelner vi mellem to forskellige slags internationalt arbejde. Den første del drejer sig om deltagelse i de internationale fora som EU, OECD og FN. Dette arbejde består i aktivt at påvirke den lovgivning eller de manualer, der kommer på de forskellige statistikområder, fx System of National Accounts. Den anden del drejer sig om uddannelse og opgradering af statistiksystemerne i de lande, der ikke deltager i EU og OECD-møder. Det er typisk EU-ansøgerlande og andre lande i EU's naboskabsområde (som omfatter Balkan, Kaukasus og oven i købet Mellemøsten). Vi har også enkelte projekter uden for dette område (Afrika og Asien). Dette arbejde udføres af Danmarks Statistik, men finansieres af andre, fx EU eller Danida. Dette papir handler om denne form for internationalt arbejde og vil helt konkret tage udgangspunkt i mine erfaringer fra Kroatien.

### 2. Hvad laver vi i Kroatien?

Siden 2003 har Danmarks Statistik haft en (eller to) ansatte udstationerede i det kroatisk statistikkontor i Zagreb. Det er blevet til fire store projekter og flere småprojekter. Udbyttet for kroaterne vil vi lade EU's evaluatore om. Dette papir handler om, Danmarks Statistiks udbytte af dette internationale arbejde. Men først, hvordan foregår arbejdet?

*Hvad laver vi?* Danmarks Statistiks arbejde i Kroatien består i at rådgive om, hvordan kroaterne kan opfylde Acquis Communautaire (EU-lovgivningen) indenfor en række områder som erhvervsregistre, nationalregnskab, arbejdsmarked, landbrug og generel brug af registre. Kroatien står lige for en optagelse i EU, når de lever op til EU's krav, herunder på statistikområdet.

*Hvem laver det?* De fleste projekter laver vi sammen med Tilastokeskus fra Finland og Statistiska Centralbyrån fra Sverige. Nogle gange bruger vi også folk fra Slovenien. Når vi samler viden fra alle disse lande har vi en imponerende pool

af eksperter. Benævnelsen ekspert bliver ofte brugt i flæng om en, der ved bare lidt mere end andre om et specifikt område. Men mange gange er de folk vi bruger i vores projekter, dem, der ved mest om deres område i Europa. Det er utrolig imponerende at arbejde med disse folk, der ved ALT indenfor deres område og som har deltaget i ALLE møder og diskussioner.

*Hvordan foregår det i praksis?*

I praksis foregår twinningprojekterne ved at der er en langtidsrådgiver fast i landet. Han/hun sørger for at der kontinuitet, planlægger aktiviteter, følger op og virker som stødpude mod EU-bureaukratiet. Dertil kommer så en række korttidseksperter, som typisk er i landet en uge ad gangen. Korttidseksperterne rådgiver kroaterne. Det kan foregå på mange måder. I begyndelsen er det ofte seminarer, hvor mange mennesker kan være til stede og det mere er envejskommunikation. Når man er kommet lidt videre kan man lave workshops, hvor der er mere aktiv deltagelse. Til sidst, når man er blevet enige om metoder, kilder osv., har det mest karakter af sidemandsoplæring, hvor man sidder sammen foran computeren og kigger på beregningerne.

Stemningen er oftest god mellem kroaterne og danskerne/svenskerne/finnerne. Det er en god og kollegial stemning. Kollegial er nemlig et af kodeordene. Der er ikke tale om smarte konsulenter, der skal fortælle dem, hvordan de skal gøre. Tværtimod, det er kolleger, der sammen skal finde den bedste løsning. På samme måde som man i Danmarks Statistik spørger nogle ældre kolleger om råd og vejledning, hvis man skal starte en ny statistik.

*Hvem laver det?*

Arbejdet udføres af de personer, der mest erfarne i området og det er selvfølgelig typisk seniormedarbejderne i Danmarks Statistik. Men det er ikke kun de ældre, der bliver sendt af sted. Ofte oplever vi at dynamikken i en mission bliver bedre, hvis senioreksperten bliver suppleret af yngre kræfter. Senioreksperter fra Danmark/Sverige/Finland finder lynhurtigt sammen med deres tilsvarende seniorekspert fra Kroatien. De kan tale langt og længe om meget komplicerede problemstillinger. Derfor kan det ofte være rart at have en yngre ekspert til at oversætte det meget komplicerede, tekniske til mere forståeligt sprog og herved applicerede det til dagligdagen for de tilsvarende yngre eksperter fra Kroatien. En stor del af arbejdet handler nemlig om, at optræning af yngre ansatte.

Ekspertrollen handler ikke kun om at være i ekspert i manualen, men også i at lave de faktiske beregninger. Her kommer de yngre eksperter også ind. I Kroatien har vi også gjort brug af kontorphersonale (HK'ere) og det har været en stor succes, da deres hands-on erfaring med eksempelvis indeks, gør at de kan spotte en fejl meget hurtigt.

### **3. Hvad får Danmarks Statistik ud af det?**

International Rådgivning skal som udgangspunkt hvile i sig selv økonomisk. Men for Danmarks Statistik er der en lang række fordele ved at deltage i dette arbejde.

*Viden...*

Viden er en af de absolut største udbytter som Danmarks Statistik har af at deltage i disse projekter. For det første får man utrolig stor viden om sit eget

|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>...om eget system...</i>                 | system, hvis man skal forklare det til en gruppe kroater. Jeg tror mange har fået en ahaoplevelse, når man skal prøve at sætte ord på, hvordan ens eget system virker. Eller andre gange kræver en mission, at man får læst manualen igennem igen og det kan også betyde at man ser ting, man tidligere har overset eller ikke været opmærksom på. Mange aktiviteter udføres sammen med eksperter fra andre lande. Derfor får man også ofte en stor viden om                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <i>...og andre systemer</i>                 | andre system, herunder selvfølgelig også det kroatisk system.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <i>Netværk</i>                              | <p>Det andet store udbytte er, at de enkelte deltagere får udbygget deres netværk. Selvfølgelig kommer man til at kende en del kroater, når man deltager i twinning. Kroaterne deltager allerede i EU's arbejdsgrupper som observatører og derfor er det godt, at der bliver opbygget gode kontakter til de nordiske lande. Netværket til eksperter fra andre lande bliver også styrket. Det er vores håb at folk benytter sig af, at komme til at lære nogle kolleger at kende. Mange missioner foregår på tværs af fagområder og flere folk fra Danmarks Statistik kan således deltage i missioner. Derfor kommer folk også nogen gange hjem og er kommet til at lære nogle nye fra Danmarks Statistik at kende.</p> <p>For ti år siden var de baltiske lande ansøgere til EU og dermed modtagere af erfaring og bistand gennem twinningprojekter. Nu deltager de baltiske lande som aktive partnere i twinningprojekter og rejser til fx Egypten og underviser i statistiklovgivning, European Code of Practice – oftest sammen med eksperter fra vores andre samarbejdspartnere, fx Sverige.</p> |
| <i>Udvidet komfortzone</i>                  | Det næste store udbytte jeg vil nævne drejer sig om, at man gennem Internationalt arbejde får udvidet sin egen komfortzone. Man kommer simpelthen til at stå i nogle situationer, som man ikke har stået i før. Mange er meget nervøse før de tager af sted første gang, men også de efterfølgende gange. Det er simpelthen grænseoverskridende at skulle kommunikere på engelsk med folk, man ikke kender fra en helt anden kultur i helt uvante omgivelser. I de tilfælde der er eksperter fra forskellige lande får man endnu flere impulser.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <i>Styrket kulturel forståelse</i>          | Den kulturelle forståelse bliver styrket. Man bliver nødt til at give kulturfaktoren større betydning, når man deltager i IR i forhold til, hvis det var et møde med et andet kontor eller Finansministeriet. Danmarks Statistik afholder kurser i kulturel forståelse for deltagere i International Rådgivning for at forberede folk.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <i>Lærer at begå sig på de bonede gulve</i> | En del af den styrkede kulturelle forståelse drejer sig om, at man lærer, hvordan man opfører sig i internationale fora. Internationale projekter har ofte stor bevågenhed i modtagerorganisationens øverste ledelse. Derfor kommer man ofte ud for at skulle adressere personer højt oppe i systemet og fra diplomatiet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <i>Sprog</i>                                | En åbenlys gevinst ved at deltage i denne form for arbejde er at man bliver bedre til engelsk. Det er en fantastisk mulighed for at træne sit engelsk. Danmarks Statistik tilbyder engelskkurser for alle ansatte. Det kan ofte blive lidt kunstigt at lære engelsk. Derfor bruges engelskundervisningen direkte til at forberede sig fx til at holde et oplæg, så man slipper for de kunstige øvelser og i stedet får et direkte formål med undervisningen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Større selvtillid</i>    | Alle disse ting er med til at udvikle den enkelte medarbejder. En del finder også ud af at disse udadvendte aktiviteter ikke er noget for dem. Men de fleste vender hjem med en masse ny energi og større selvtillid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <i>Team building</i>        | Hvis en hel sektion er af sted sammen, så kan man også bruge en mission til at få rystet folk bedre sammen. Det er jo en helt enestående mulighed for at lave et godt teamarbejde: man har en opgave, som skal løses på bedste vis indenfor de givne rammer, man er væk fra de vanlige omgivelser og sidst men ikke mindst, man har mulighed for at gå ud og evaluere dagens bedrifter over en god middag og en flaske Dingac.                                                                                                                                                                           |
| <i>Uddannelse af ledere</i> | Man kan også bruge projekterne til at uddanne ledere. De langtidsudsendte står ofte over mange forskellige opgaver. De mest åbenlyse er at få et projekt i mål indenfor en given tidsramme. Men man kommer også ud for at skulle håndtere personlige forhold, som kommer i kølvandet på disse projekter. Projekterne handler oftest om at indføre noget nyt. Det er ikke alle medarbejdere, der kan håndtere disse ændringer. Det kan godt give en frustreret gruppe af medarbejdere, der tidligere var nøglemedarbejdere, men nu er hægtet af, fordi de ikke kan kapere ny teknologi eller nye metoder. |

#### **4. Internationalt arbejde i fremtiden**

De næste par år vil blive meget vigtige for fremtiden for International Rådgivning. Vil der være velvilje i Danmarks Statistik, EU og det Danske Udenrigsministerium når krisen er overstået? Helt afgørende for fremtiden for denne slags arbejde er selvfølgelig først og fremmest, om der er de institutionelle rammer for det. Er der nogen, der vil betale og er der nogen, støtter? Dernæst er det vigtigt, at det er sjovt at deltage i. Ingen gider tage en uge af sted, hvor bunkerne på skrivebordet vokser, hvis man ikke har det sjovt. Enten i form af stimulerende faglige diskussioner, ny lærdom eller nye (eller dybere) bekendtskaber.

International Rådgivning vil blive ved med at være på organisationsdiagrammet i Danmarks Statistik. EU udtrykker også stor tilfredshed med de resultater, der opnås gennem twinningprojekter og vil gerne blive ved med at støtte økonomisk. Det Danske Udenrigsministerium er også glad for denne form for udviklingsbistand og vil derfor blive ved med at støtte twinningarbejdet både i form af erfaringsudveksling og økonomisk støtte til udarbejdelse af projektforslag.

Den største trussel mod deltagelse i denne form for EU-projekter kan komme indefra i form af EU's bureaukrati. EU's bureaukrati er meget imponerende. Fra en juridisk synsvinkel er det fantastisk, for med al den kontrol, der er, så er det meget svært at snyde. Fra en økonomisk efficienssynsvinkel er det dog nær en katastrofe, da al den kontrol simpelthen koster for meget. Der bliver spildt for meget tid på at fodre systemet og gå tilbage og rette helt ubetydelige fejl. Mange gange bliver resultatet fagligt dårligere, fordi EU's firkantede regler skal opfyldes.

## Annex 1: Nordic Cooperation in International Consulting

Selected projects where at least two Nordic countries jointly have participated.

| Recipient country | Title                                                                                                                                                             | Date                            | Lead country | Nordic partner    |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------|-------------------|
| Latvia            | Twinning Light Contract, LV/2006/FI-02TL Increasing CSB Capacity in Data Protection and Confidentiality in Latvia                                                 | January 2009 – July 2009        | Finland      | Denmark<br>Sweden |
| Egypt             | Institutional Capacity Building for the Central Agency for Public Mobilisation and Statistics (CAPMAS) and Developing the legal framework for statistics in Egypt | August 2008 - August 2010       | Denmark      | Sweden<br>Finland |
| Croatia           | Technical assistance to the CBS of the Republic of Croatia in the Adoption of the Acquis in Selected Statistical Areas                                            | November 2007 – March 2009      | Denmark      | Finland<br>Sweden |
| Mozambique        | Institutional Capacity Building                                                                                                                                   | 2008-2012                       | Denmark      | Sweden<br>Norway  |
| Latvia            | Introduction of Balanced Scorecard (BSC) for Assessment of Performance in the Central Statistical Bureau of Latvia                                                | January 2007 – October 2007     | Denmark      | Finland           |
| Croatia           | Establishment of a system for producing regional accounts at NUTS II level                                                                                        | April 2005 – Juli 2006          | Denmark      | Finland           |
| Croatia           | Labour Market Statistics Upgrading                                                                                                                                | September 2005 – September 2006 | Denmark      | Finland           |
| Poland            | PHARE Twinning                                                                                                                                                    | 2004-2005                       | Sweden       | Denmark           |
| Croatia           | Support to the Central Bureau of Statistics of the Republic of Croatia                                                                                            | May 2003 – October 2004         | Denmark      | Finland<br>Sweden |

|            |                                                                                                                        |                        |           |                    |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-----------|--------------------|
|            | tia in data collection and adoption of the acquis - CARDS 2001                                                         |                        |           |                    |
| Mozambique | TA for the Scandinavian Support Program to Strengthen the Institutional Capacity of the National Statistics            | 2002-2007              | Denmark   | Sweden<br>Norway   |
| Poland     | PHARE 2001: Statistical Information System                                                                             | May 2002-November 2004 | (Germany) | Finland<br>Denmark |
| Mozambique | SIDA twinning                                                                                                          |                        | Sweden    | Norway             |
| Macedonia  | Phare Long Term Technical Assistance Programme for the Statistical Office of the Former Yugoslav Republic of Macedonia | 1997-2000              | Finland   | Denmark            |